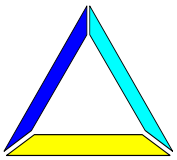
Інститут Економічних Досліджень та Політичних Консультацій в Україні
Німецька Консультативна Група при Уряді України

Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ, Тел. (+38044) 278-6342, 278-6360,
Факс 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua, http://www.ier.kiev.ua

U10

Нагляд за діяльністю у фінансовому секторі Україні: чи допоможе об'єднання наглядових органів?

Резюме

У руслі міжнародних тенденцій до об'єднання органів державного нагляду за діяльністю у фінансовому секторі Україна також розглядає можливість об'єднання двох наглядових органів – Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Ми погоджуємося, що принцип об'єднання наглядових органів має певні плюси, але вважаємо, що у випадку України воно не матиме позитивних наслідків. Це не вирішить найбільш нагальних проблем у сфері нагляду за діяльністю у фінансовому секторі України, серед яких – дефіцит кваліфікованих кадрів, відсутність належної матеріальної бази і політичної підтримки у наглядового органу, а також часті зміни інституційних рамок здійснення нагляду. Навпаки, це лише загострить деякі з названих проблем. Ми вважаємо, що результатом об'єднання буде погіршення нагляду за діяльністю у фінансовому секторі і переконливо рекомендуємо уряду України відкласти плани об'єднання двох комісій, допоки не будуть вирішені найбільш нагальні проблеми нагляду за діяльністю у фінансовому секторі.

Зміст

1. Вступ
2. Аргументи за та проти об'єднання органів нагляду за діяльністю у фінансовому секторі
   2.1 Переваги
   2.2 Недоліки
3. Нагляд за фінансовою діяльністю в Україні та його проблеми
4. Чи вигідним буде Україні об'єднання нагляду за діяльністю на ринках страхових послуг та цінних паперів?
   4.1 Переваги на недоліки об'єднаного нагляду в контексті України
   4.2 Вплив об'єднання на вирішення поточних проблем нагляду за діяльністю у фінансовому секторі
5. Висновки і рекомендації

1 Вступ

Ні у кого не викликає сумніву те, що розвинутий фінансовий нагляд є головною передумовою існування стабільного та ефективного фінансового сектора. Останніми роками у ряді країни були ухвалені рішення про об'єднання органів державного нагляду за діяльністю на фінансових ринках. Головною рушійною силою цих рішень було підвищення ролі фінансових конгломератів, діяльність яких протікає у різних фінансових сферах.

Подібна дискусія ведеться і в Україні. Програма діяльності Кабінету Міністрів України "Назустріч людям", прийнята урядом Юлії Тимошенко, передбачає певний елемент об'єднання різних державних органів України, що здійснюють нагляд за діяльністю на фінансових ринках. Планувалося поліпшити нагляд за діяльністю на фінансових ринках шляхом об'єднання двох комісій – Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Колишній міністр економіки Сергій Терьохін також пропонував створити єдиний орган нагляду за діяльністю на фінансових ринках. Проте ці пропозиції не викликали ентузіазму серед учасників ринку та у комісіях, про які йшлося. Багато хто, в тому числі Ліга страхових організацій України, Державна комісія з регулювання ринку фінансових послуг та Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, погодилися з тим, що єдиний наглядовий орган буде доречним у довгостроковій перспективі. Але не було одностайності щодо доцільності створювати єдиний орган саме зараз. Дехто навіть побоюється, що об'єднання цих державних органів може зашкодити розвитку фінансового сектора України. Наприклад, міністр фінансів Віктор Пинзеник закликав відкласти об'єднання на невизначений термін. Але незважаючи на цю заяву, новий уряд під керівництвом Прем'єр-міністра Юрія Єханурова схильний переглянути плани об'єднання органів фінансового нагляду.

Як буде пояснено далі більш детально, ми вважаємо, що перед наглядом за діяльністю у фінансовому секторі України стоїть ряд серйозних проблем. З огляду на ці проблеми дискусія довкола об'єднання органів фінансового нагляду звучить дещо недоречною та штучною.

Але оскільки суперечки уже розпочалася, ця робота буде внеском до цієї дискусії у вигляді аналізу впливу, який матиме таке об'єднання на найбільш нагальні проблеми фінансового нагляду в Україні.

Структура роботи наступна: у другій частині розглядаються аргументи за та проти єдиного органу фінансового нагляду. У третій частині визначаються основні проблеми поточного фінансового нагляду в Україні. У четвертій частині аналізуються ймовірні наслідки об'єднання з урахуванням специфіки країни. У заключній п'ятій частині подаються рекомендації щодо економічної політики.

2 Аргументи за та проти об'єднання органів нагляду за діяльністю у фінансовому секторі

Перш ніж перейти до аналізу доцільності існування об'єднаного наглядового органу в Україні, у наступних розділах буде окреслено переваги та недоліки такого регуляторного органу, які згадуються в економічній літературі, та буде представлено міжнародний досвід функціонування об'єднаних наглядових органів.

2.1. Переваги

З об'єднаним наглядовим органом пов'язують наступні переваги, які спонукали кілька країни перейти до цієї форми організації нагляду за діяльністю у фінансовому секторі.

i) Можливість вести нагляд за діяльністю фінансових конгломератів

Фінансові конгломерати останнім часом набули ваги. Диверсифікація їхньої діяльності вимагає оцінки ризику конгломератів на консолідованій основі. Єдиний наглядовий орган може забезпечити цілісний нагляд.

ii) Конкурентна нейтральність

Межі між фінансовими продуктами та послугами стають все менше чіткими. Банки, страхові компанії та фірми, які ведуть операції з цінними паперами, конкурують на одному і тому ж ринку за одних і тих же клієнтів. Відмінності у регулюванні чи встановлені вимог щодо надання інформації можуть призвести до створення відносних переваг для певної галузі. Єдиний наглядовий орган може запобігти регуляторним перекосам та забезпечити рівне гральне поле.

iii) Регуляторна гнучкість

Єдиний наглядовий орган може швидше адаптуватися до нових викликів (створення нових фінансових продуктів чи фінансових інституцій). При існуванні кількох спеціалізованих наглядових органів сумніви щодо юрисдикції чи суперництво можуть заважати ефективному реагуванню.

iv) Підвищення ефективності (економія від масштабу)

Створення єдиного регуляторного органу може скоротити операційні витрати. Цей аргумент на користь об'єднання був найсильнішим у невеликих економіках чи країнах з малим фінансовим сектором. Окрім цього так легше передавати та ділитися відповідною інформацією, особливо коли йдеться про міжнародне співробітництво.

v) Посилення відповідальності

Існування кількох регуляторів може ускладнити притягнення регуляторів до відповідальності за результати своєї роботи, оскільки сфери відповідальності, які перемежовуються, дозволяють перекладати провину за свої упущення на іншого регулятора, що ускладнює визначення винуватого серед наглядових органів. Проте цей аргумент не має особливої ваги, коли завдання кожного наглядового органу чітко визначені.

Необхідно згадати, що переваги вважаються найбільшими, коли об'єднується нагляд за діяльністю у секторі страхових та банківських послуг. Злиття функцій фінансових посередників (наприклад, на рівні збуту) частіше всього відбувається у секторі банківських послуг та страхування, у зв'язку з чим у таких випадках часто використовується французький термін "bancassurance" ("банкострахування"). Найбільший німецький фінансовий конгломерат Allianz AG з'явився у результаті придбання банку Dresdner Bank AG страховою компанією Allianz.

2.2 Недоліки

Об'єднання наглядових органів може також мати наступні суттєві недоліки:

i) Нечіткі завдання

Об'єднаний наглядовий орган може мати проблеми із балансуванням між різними цілями регулювання та, можливо, буде неспроможний проводити адекватну диференціацію між різними типами інституцій. Інколи можуть виникати конфлікти інтересів.

ii) Від'ємна економія від масштабу

Об'єднання також може призвести до створення органу, який буде фактично регуляторною монополією. Це може викликати зростання неефективності. Наприклад, монопольний наглядовий орган може виявитись більш неповоротким та бюрократизованим ніж окремі органи.

iii) Захоплення регулювання

Створення єдиного наглядового органу може сприяти його підкупу з боку учасників, які працюють у різних секторах, оскільки підкупити багатьох наглядачів важче, ніж лише одного.

iv) Створення монстра

Великий і впливовий наглядовий орган може перерости з часом у "велетенського бюрократичного монстра, відокремленого від галузі, яку він регулює".

v) Обмежена синергія

Дехто вважає, що збільшення синергії не дуже велике. Наприклад, у банків ризики належать до активів, а у страхових компаній – до пасивів.

vi) Моральний ризик

У громадськості може сформуватися думка, що після об'єднання всім фінансовим установам буде надано однаковий рівень захисту. Без такого об'єднання реакція громадськості є більш диференційована. Цей аргумент проти інтеграції буде викликати особливе занепокоєння, якщо всі органи буде об'єднано під дахом центрального банку, оскільки ця установа може надавати допомогу або вважатися такою, яка може надавати підтримку проблемним банкам.

Коментар 1
Міжнародний досвід об'єднання наглядових органів

Об'єднання органів фінансового нагляду вперше відбулося у скандинавських країнах. Перший об'єднаний наглядовий орган було створено в Норвегії у 1986 році, а після цього – в Данії та Швеції у 1988 та 1991 роках. З того часу їхній приклад наслідував ряд інших країн, в тому числі і європейських. Після Великобританії наприкінці останнього десятиліття деякі нові країни-члени ЄС також створили консолідовані наглядові органи. Німеччина зробила це у 2002 році.

В цілому, отриманий досвід є позитивним. У жодній з країн. які створили об'єднаний наглядовий орган, не було серйозних дискусій щодо питання розділення цього органу.

Однак у деяких країнах спостерігалася тенденція до навантажування наглядового органу додатковими функціями, хоча вони і могли відволікали його від основних завдань (таке явище отримало назву "ефекту новорічної ялинки"). Наприклад, деяким наглядовим органам було доручено регулювати діяльність агентів з нерухомості. Ймовірність покладення таких завдань на традиційний спеціалізований орган не така висока.

Результати міжнародного дослідження, проведеного Світовим банком у 2003 році, вказують на те, що загальний позитивний досвід вирішальною мірою залежить від наявності всеохоплюючого плану та управлінських здібностей керівництва наглядового органу. Важливо також зауважити, що єдиний нагляд – це досить нове явище. Його ефективність у довгостроковій перспективі ще не перевірена.

Таблиця 1
Повністю або частково об'єднані органи фінансового нагляду* в окремих європейських країнах

Країна	Назва органу	Рік створення	Сфера фінансового нагляду
Австрія	Нагляд за фінансовим ринком (FMA)	2002	Банківська діяльність, цінні папери, страхування, інші НБФУ[1]
Данія	Danish Financial Supervisory Authority (FINANSTILSYNET)	1988	Банківська діяльність, цінні папери, страхування, інші НФБУ
Естонія	Financial Supervision Authority (FSA)	1999	Банківська діяльність, цінні папери, страхування, інші НФБУ
Німеччина	Bundesanstalt für Finanzdienstleistungs-aufsicht (BaFin)	2002	Банківська діяльність, цінні папери, страхування, інші НФБУ
Угорщина	Hungarian Financial Supervision Authority (HFSA)	2000	Банківська діяльність, цінні папери, страхування, інші НФБУ
Латвія	Financial and Capital Market Commission	1998	Банківська діяльність, цінні папери, страхування, інші НФБУ
Люксембург	Commission de Surveillance du Secteur Financier	1999	Банківська діяльність, цінні папери
Мальта	Malta Financial Services Centre	2002	Банківська діяльність, цінні папери, страхування, інші НФБУ
Норвегія	Kredittilsynet	1986	Банківська діяльність, цінні папери, страхування, інші НФБУ
Словаччина	Financial Market Authority (FMA)	2002	Цінні папери, страхування
Швеція	Finansinspektionen	1990	Банківська діяльність, цінні папери, страхування, інші НФБУ
Великобританія	Financial Supervision Authority (FSA)	1997	Банківська діяльність, цінні папери, страхування, інші НФБУ

* Складається з органів, які здійснюють нагляд за щонайменше двома типами послуг фінансового посередництва.
Джерело: José de Luna Martinez and Thomas A. Rose, International Survey of Integrated Financial Sector Supervision, World Bank Policy Research Paper 3096, July 2003; веб-сайти наглядових органів відповідних країн.

3 Нагляд за фінансовою діяльністю в Україні та його проблеми

Регулювання та нагляд за діяльністю фінансових інституцій в Україні здійснюється окремими державними органами: Національний банк України регулює діяльність комерційних банків; Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг (далі "Комісія з фінансових послуг") – ринок страхування, недержавні пенсійні фонди, кредитні установи (кредитні спілки, лізингові компанії) та фінансові компанії; Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі "Комісія з цінних паперів") – всіх учасників ринків капіталу. У цій роботі ми зосереджуємо головну увагу на діяльності двох комісій, які здійснюють регулювання небанківських установ, оскільки дискусія щодо перспектив створення об'єднаного органу нагляду за фінансовим ринком стосується саме цих двох органів.

Комісія з фінансових послуг – це дуже молода установа, яка має не багато досвіду. Вона була створена наприкінці 2002 року невдовзі після прийняття Закону України

[1] НБФУ – небанківські фінансові установи.

"Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг". До складу комісії з фінансових послуг входять Голова, три його заступники та не менше трьох членів – директорів департаментів. Рішення комісії приймаються колегіально шляхом голосування, при цьому всі члени комісії при голосуванні мають рівні права – один голос. Президент України призначає Голову та його членів, проте Голова несе одноосібну відповідальність за всі рішення комісії. Станом на 1 січня 2005 року у Комісії з фінансових послуг працювало 238 осіб, з них 177 – в центральному офісі. Більшість працівників отримала вищу економічну освіту (майже 60%); інші мають вищу освіту за юридичною та гуманітарними спеціальностями (30%). Єдиним джерелом фінансування діяльності комісії є державний бюджет.

Комісії з фінансових послуг вкрай не вистачає політичної та фінансової підтримки, необхідної для виконання важливих завдань контролю. На сьогодні у неї немає навіть необхідних ресурсів для організації електронного обліку капіталопотоків страхових компаній. Голова комісії не може наймати та готувати фахівців з питань страхування, забезпечуючи їм конкурентний рівень заробітної плати. Це призводить до високої плинності кадрів: пропрацювавши в комісії певний час і вивчивши специфіку ринків фінансових послуг, працівники переходять на роботу в приватний сектор. Їй також бракує політичних повноважень для позбавлення ліцензій або примусового злиття чи продажу підприємств у випадку неефективного менеджменту. В результаті слабкої державної підтримки комісія змушена виконувати свої наглядові функції у дуже складних умовах.

Дуже подібні проблеми має і регулятор ринку цінних паперів в Україні – Комісія з цінних паперів, яка була створена у 1995 році. Комісія з цінних паперів має 26 територіальних управлінь та одне головне управління. Штат комісії наприкінці 2004 року складався з понад 600 працівників, 98% яких мають вищу освіту. Єдиним джерелом фінансування діяльності комісії є державний бюджет. Проблема неналежного фінансування особливо загострилася в останні роки. Апаратне та програмне забезпечення, більшість якого було встановлено відразу після створення комісії, повністю зносилося. Потреба у створенні сучасної інформаційної системи є особливо нагальною. Без достатнього фінансування та політичної волі здатність Комісії з питань цінних паперів здійснювати ефективний нагляд викликає сумніви.

Як зазначено вище, основними проблемами, які заважають розвитку адекватного фінансового нагляду в Україні, є наступні:

1. дефіцит кваліфікованих кадрів та низький рівень заробітної плати;
2. недостатня забезпеченість основними засобами (зокрема, комп'ютерними програмами);
3. брак політичної підтримки з боку Парламенту та сумнівність незалежності при здійсненні регуляторної діяльності;
4. часті зміни інституційних рамок здійснення нагляду.

Оскільки нагляд особливо важливий на перших етапах розвитку ринку, вирішення розглянутих проблем потрібно шукати якомога швидше, а не відкладати на пізніше.

4 Чи вигідним буде Україні об'єднання нагляду за діяльністю на ринках страхових послуг та цінних паперів?

В частині 4.1 переваги та недоліки об'єднаного нагляду, описані в частині 2, розглядаються в українському контексті. В частині 4.2 ми протиставляємо плани об'єднання найбільш нагальним проблемам фінансового нагляду в Україні, розглянутим в частині 3, та піднімаємо питання про те, чи допоможе таке об'єднання поліпшити нинішню ситуацію.

4.1 Переваги на недоліки об'єднаного нагляду в контексті України

Багато країн Європейського Союзу об'єднали свої наглядові органи з метою забезпечення нагляду за діяльністю фінансових конгломератів та для забезпечення конкурентної нейтральності. Це було основною рушійної силою об'єднання. Оскільки у фінансовому секторі України поки що не спостерігається суттєвого розвитку фінансових конгломератів, ці переваги не стосуються України. До того ж, якби фінансові конгломерати і існували, нагляд за ними все одно би не здійснювався на консолідованій основі, оскільки пропозиція щодо об'єднання не стосується нагляду банківського сектора. З огляду на це збільшення регуляторної гнучкості в результаті об'єднання наглядового органу не буде суттєвим. Певні переваги можна побачити в посиленні відповідальності, але знову ж таки, залишивши банківський нагляд поза компетенцією об'єднаного наглядового органу, ця перевага також матиме обмежений характер. Одна з переваг, що залишається, може виявитися корисною у довгостроковій перспективі – можна очікувати певного підвищення ефективності затрат. Проте ефект економії від масштабу не буде відчутним у коротко- та середньостроковій перспективі, оскільки нагляду за діяльністю у фінансовому секторі наразі катастрофічно не вистачає працівників. Підсумовуючи переваги, можна констатувати, що дуже обмеженого ефекту синергії можна досягти лише у довгостроковій перспективі.

Проте недоліки політики та учасники ринку відчують відразу. Існує дуже високий ризик того, що новий наглядовий орган не буде напевно знати свої завдання у перші роки своєї роботи. Окрім цього, існує суттєва загроза того, що новостворений орган нагляду за діяльністю на ринку страхування та капіталу полегшить поширення корупції. По-перше, працівники наглядового органу можуть використати пертурбації реорганізаційного процесу для отримання хабарів. По-друге, це буде легше робити у великому наглядовому органі, який охоплює два сектори, оскільки підкупити один наглядовий орган легше, ніж два.

Підбиваючи підсумки, можна сказати, що переваги, які зазвичай пов'язують з об'єднанням наглядових органів, не будуть матеріалізовані в Україні при проведенні запропонованого об'єднання. Але ризики при цьому будуть високими.

4.2 Вплив об'єднання на вирішення поточних проблем нагляду за діяльністю у фінансовому секторі

Окрім цих загальних міркувань, нижче подано аналіз впливу об'єднання двох комісій на ті проблеми, які на сьогодні стоять перед наглядом фінансового сектора України.

1) Дефіцит кваліфікованих кадрів

В Україні під словом "реструктуризація" часто розуміють ліквідацію інституції та створення нової замість неї. У випадку двох комісії, що розглядаються, ряд працівників, які набули суттєвого досвіду та навичок, залишать цю інституцію. Декого буде звільнено, а інші, особливо найбільш кваліфіковані кадри, залишать цю установу за власним бажанням. Як згадувалося вище, наглядові органи інвестують значні кошти в підготовку персоналу. Проте, оскільки існує єдиний ринок праці, як тільки працівники наглядових органів досягають високої кваліфікації, їх беруть до себе на роботу фінансові установи. Існує високий ризик того, що ця проблема загостриться в умовах невизначеності процесу об'єднання.

Результат об'єднання (1): негативний.

Дуже ймовірно, що ця проблема є однією з причин, чому початкова пропозиція об'єднати органи фінансового нагляду включала лише Комісію з фінансових послуг та Комісію з цінних паперів. Теоретично новий об'єднаний наглядовий орган може відповідати і за банківський нагляд. Як показано в таблиці 1, такий підхід дуже поширений при реформуванні в інших країнах. Але об'єднання всіх трьох органів

було би в Україні ще більше проблематичним. Як правило, працівники Національного банку України, нинішнього органу банківського нагляду, маються кращі умови роботи та вищий статус, ніж працівники органів, які займаються суто наглядовою діяльністю. Загроза втрати дуже кваліфікованих працівників в результаті їхнього переходу до інших інституцій може бути дуже високою.

2) Недостатня забезпеченість основними засобами (зокрема, комп'ютерними програмами)

Найбільше ймовірно, що об'єднання наглядових органів не призведе до будь-яких змін у напрямку поліпшення в цій сфері. Навпаки, у короткостроковій перспективі на перехідному етапі складними можуть виявитися певні другорядні проблеми (гармонізація систем, переїзд та ін.). Оскільки вчасний та ефективний збір даних та обробка даних має важливе значення для наглядового органу, питання адекватних технологічних ресурсів слід розглядати як надзвичайно важливе для поліпшення нагляду за діяльністю у фінансовому секторі. Але це питання не має відношення до рішення про належну організацію нагляду в цьому секторі.

Результат об'єднання (2): нейтральний.

3) Брак політичної підтримки та незалежності

Як правило, створення більшої за розміром та важливішої інституції може збільшити її політичний вплив. На перший погляд, можна припустити, що об'єднання Комісії з фінансових послуг та Комісії з питань цінних паперів приведе до вищого рівня незалежності наглядового органу. Однак представництво інтересів фінансових інституцій дуже сильне в Парламенті, тому викликає сумнів те, що сильніший консолідований наглядовий орган може змінити існуючу ситуацію. Отже, від об'єднання не варто очікувати помітного позитивного впливу на це питання.

Результат об'єднання (3): нейтральний.

4) Постійні зміни інституційних рамок

Дві комісії, про які йде мова, були створені лише недавно (у 1995 та 2002 роках). Потрібен час, щоб вони поліпшили та розгорнули весь свій потенціал. Допоки триватимуть основні організаційні зміни, ці інституції будуть зайняті реорганізацією самих себе, витрачаючи на це ресурси, необхідні для виконання їхніх першочергових завдань. У минулому це заважало здійсненню ефективного нагляду. Ще одна реорганізація без виділення на це достатнього часу для комісій погіршить стан нагляду за діяльністю у фінансовому секторі України.

Результат об'єднання (4): негативний.

Розглянувши вплив об'єднання на чотири головні проблеми нагляду в Україні, можна очікувати загострення двох із названих проблем. Зміни на краще не очікуються відносно жодної з них. Очікувані переваги, які зазвичай пов'язують з об'єднанням спеціалізованих органів нагляду за діяльністю у фінансовому секторі, будуть надто малими, щоб переважити суттєві негативні ефекти.

5 Висновки і рекомендації

Як зазначалося, перед наглядом за діяльністю у фінансовому секторі України стоїть цілий ряд значних проблем. Ці проблеми становлять серйозну загрозу стабільності фінансового сектора та погіршують якість фінансового посередництва в Україні, що впливає на економічний розвиток та соціальні аспекти. Заплановане об'єднання органів фінансового нагляду не вирішить жодну з проблем, які стоять на сьогодні перед здійсненням нагляду в Україні. Навпаки, ситуація може лише погіршитися на невизначений час. Окрім цього, переваги, які таке об'єднання зазвичай дає, у випадку України будуть мінімальними, оскільки запропонований варіант об'єднання включає лише нагляд за послугами страхування та ринком капіталів. З огляду на це ми рекомендуємо відкласти об'єднання наглядових органів до того часу, коли існуючі наглядові органи вирішать найбільш гострі актуальні проблеми.

Висновок 1: Відкласти об'єднання органів фінансового нагляду України, щоб не погіршити ситуацію.

У коротко- та середньостроковій перспективі для поліпшення ефективності нагляду необхідно вжити наступних більш важливих заходів:

- поліпшити умови роботи, в тому числі підвищити рівень оплати праці, щоб запобігти переходу підготовлених та досвідчених кадрів до фінансових установ, де вимагається подібна кваліфікація;
- підвищити державне фінансування та/або впровадити часткове фінансування за рахунок учасників ринку[2];
- поліпшити технічну інфраструктуру, зокрема, інвестувати в програмне забезпечення;
- сприяти обміну інформацією між наглядовими органами (інституціолізовані регулярні зустрічі, обмін гармонізованою інформацією) з метою поліпшення можливості контролювати фінансові конгломерати.

Висновок 2: Необхідно зосередити увагу на фундаментальних проблемах та поліпшити дієздатність наглядового органу.

Окрім поліпшення ситуації з наглядовими органами, ключове значення має підвищення прозорості у фінансовому секторі України. Нині прозорість дуже обмежена і помітно зменшує ефективність нагляду за діяльністю у фінансовому секторі. Наступна консультативна робота присвячується розгляду цього важливого питання.

Київ/Берлін, листопад 2005 р., Рікардо Джуччі, Галина Герасим та Іан Лахмунд

Рецензент: Ларс Хандріх

[2] Це звична практика в інших європейських країнах. Наприклад, аналогічні наглядові органи в Німеччині (BaFin) та Великобританії (FSA) фінансуються повністю за рахунок збору з підприємств, діяльність яких вони регулюють, а бюджетні кошти не використовуються взагалі. Це дозволяє наглядовим органам платити своїм працівникам вищу заробітну плату, порівняно з іншими державними органами. У такий спосіб поліпшується здатність наглядового органу конкурувати на ринку праці з приватним фінансовим сектором.